

צ'ון תורני שכונ'י

בעז'הי"ת א'ת'ל'ה ש'ל ת'נ'ד'ה

ג'ליון 623

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל רח' יוסף חיים אור-יהודה ת"ו

שתי כוסות קפה וגילוי אליהו

סיפר חכם נעים אליהו שליט"א בשם חכם יהודה צדקה זיע"א כי הייתה אשה שהייתה מכינה קפה לבעל הבן איש חי והייתה מניחה את כוס הקפה על פתח החדר שהיה לומד בו. וכמה פעמים הכינה לו כפול, שתי כוסות. אמר לה הבן איש חי: למה הכנת שתי כוסות? אמרה לו: שמעתי קול של מישהו שמדבר עם כבודו. אמר לה: שמעת קולו של אליהו הנביא. ואחרי שיש לך נשמה כל כך קדושה - תעלי לארץ ישראל. והנני מזהיר אותך שלא תספרי לאיש מה ששמעת. כי ברגע שתספר - ח"ו תלך לעולמה. וסיפר הרב צדקה ע"ה כי אשה זו חיה למעלה ממאה שנה. אחרי מאה שנה היא הרגישה בנפשה שהיא צריכה לספר את המעשה המופלא הזה. הלכה לרבני ישיבת פורת יוסף בירושלים חכם בן ציון חזן זיע"א וחכם רבי יהודה צדקה זיע"א שהיה ראש הישיבה. שם היא סיפרה להם את המעשה שהיה עם בעל הבן איש חי, ואחרי שלושה ימים נפטרה לבית עולמה. סיפור מעשה דומה סיפר הרב יהודה מועלם זיע"א שהיה נכדו של חכם רבי יהושע שהרבני זיע"א שהיה מתלמידי הבן איש חי. שאחר כך עלה גם הוא לארץ ישראל. והיו תלמידי הישיבה שולחים את חכם רבי יהושע שהרבני זיע"א לשאול את הרב שאלות שונות בעיקר במוצאי שבת, שהיו אומרים שזה היה הזמן שהיה מתגלה אליו אליהו הנביא. והיו מבקשים ממנו שיגיד להם מה שראה. ובא ועמד על פתח הדלת של רבינו זיע"א ושמע מבפנים קולות של כמה אנשים. ולא הספיק להכנס עד שיצא אליו בעל הבן איש חי ואמר לו "מה ששאלו אותך תלמידי הישיבה לשאול אותי - כך וכך התשובה".

פ'תח הא'ה

"כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגגך"

הסביר הבן איש חי זיע"א מעקה זה ראשי תיבות של: הרהורי עבירה קשים מעבירה, והמילה גגך זה גימטריא שם הוי"ה (26), שכיוון שהקדוש ברוך הוא שוכן אצל כל יהודי, אזי צריך להיזהר ולא לגרום לקדוש ברוך הוא לצאת ממך, שזה על ידי הרהורים רעים ואסורים, שאם השכינה לא נמצאת בתוכך אזי השטן נמצא שם, וכמו שאמרו חז"ל לגבי הפסוק "והבור ריק אין בו מים" מים אין בו, אבל נחשים ועקרבים יש בו, שהבור זה המוח, וכשלא ממלאים אותו במים שזו התורה, אזי הוא מתמלא בנחשים ועקרבים למיניהם. וכמו שאדם מזמין מלך חשוב לביתו והוא יודע שהמלך לא אוהב דגים, האם הוא ישים לו על השולחן דגים? כך צריך להרחיק את כל מה שהמלך של העולם שונא ולא להכניסו למוחנו. משל לתייר שעבר ליד הנמל וראה ספינה שפורקת מקררים ומעמיסה מכוונות כביסה, וספינה אחרת פורקת תנורים ומעמיסה מוצרי חשמל אחרים, והנה הגיעה ספינה שפרקה מקררים ולא היה דבר להעמיס עליה, והוא רואה את רב החובל עם צוות נוסף מניחים אבנים כבדות על הספינה, ניגש התייר ושאל מדוע אתה מעמיס את האבנים הללו, וכי לא עדיף לך לנסוע ריק? אמר לו רב החובל: אם אין על הספינה משא יש רוחות חזקות והספינה עלולה להישבר, לכן חייב למלא אותה בדברים גם אם זה אבנים כבדות ובלבד שלא תהיה ריקה כי זה מסוכן! והוא הדין לאדם שחייב למלא את עצמו בתורה ומצוות, כי אם לא תורה, אזי מוחו מתמלא בנחשים ועקרבים, וזה ההמשך של הפסוק "ולא תשים דמים בביתך", כי אם לא תורה אזי אוי ואבוי, במוח כידוע יש שלושה עשר מיליארד תאים, יהי רצון שנמלא לפחות אחוזים קטנים מתוכו ומעט מן האור דוחה הרבה מן החושך. שבת שלום שמשון אליעזר פוקס

ד'מ'צ'י ה'ש'ב'ת
ה'ד'ל'ק'ת נ'רו'ת
מו'צ'אי ש'ב'ת
7:57
6:57
8:31
ט'א ל'ש'מ'ור ע'ל ק'דו'ש'ת ה'ג'ליו'ן
א'י'ן ל'ק'דו'ת ב'ש'ע'ת ה'ת'פ'י'ל'ח

לכבוד הילולת רבינו יוסף חיים בעל ה"בן איש חי" זצלה"ה - י"ג אלול

אֵהוּ הַהוֹדָה

רבנו היבן איש חי הקדוש, פסק ההלכה שלו ששיך לעשרת ימי תשובה. בהלכות ראש השנה מרן הבית יוסף כתב שאם אדם אמר "האל הקדוש" במקום "המלך הקדוש", או "מלך אוהב צדקה ומשפט" במקום "המלך המשפט" – צריך לחזור.

ה'בן איש חי' פסק שאם אמר "מלך אוהב צדקה ומשפט" – אינו חוזר. אמנם אם אמר "האל הקדוש" לכל הדעות צריך לחזור. הנה, מה יהיה בליל שבת אם השליח ציבור בברכה מעין שבע' אמר "האל הקדוש שאין כמוהו" במקום "המלך הקדוש שאין כמוהו" והקהל לא שמו לב ולא תיקנו אותו מיד, האם חוזר או לא חוזר? אז כל הפוסקים אומרים שכיון שהברכה של "מעין שבע" היא לא חיוב וקוראים אותה רק משום המאחרים, ולראיה גם כשיום טוב חל בשבת לא מזכירים בברכה יום טוב, סימן שזה דבר מיוחד שאין בו דין של חזרה (חזרת הש"ץ), אם היה בו דין של חזרה אז צריך היה להזכיר בו גם יום טוב. אז ממילא מה ההלכה צריכה להיות? שלא חוזר. והיבן איש חי פוסק שחוזר, מכיוון שעל פי דעת האר"י הקדוש ברכה מעין שבע יש בה דין של חזרה. כלומר מצד אחד, אם לא אמר "המלך המשפט", היבן איש חי אומר שכיוון שהזכיר מלך, קי"ל סב"ל אפילו כנגד סברת מרן ז"ל. אבל ב"מעין שבע" אם לא אמר "המלך הקדוש", פסק היבן איש חי לחזור מכיוון שלא אמרין סב"ל

אהל לחידוש

חידושים ופנינים לשולחן השבת

"כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגגך"

אומר רבינו היבן איש חי, נראה לי בסיעתא דשמיא, פרשה זו תרמוז על מצוות התשובה. אדם רואה שהנה ראש השנה, יום הדין, מתקרב. הוא אומר אוי ואבוי מה יהיה? יום הדין! אם ימצא אותי במצב שאני נמצא בו, לא ישאר ממני כלום. חייבים להשתנות, חייבים להתחדש, לבנות דרך חדשה, יותר טובה מהדרך שאני בה. לקדם את פני הדין של ראש השנה.

צריך אדם צריך לדעת, העולם לא הפקר, יש דין ויש דיין. בראש השנה נידונים על המחשבה הכי קטנה, אין שום דבר שהולך בלי דין – כולם נידונים בסקירה אחת וכל אחד ואחד לחוד, על כל נקודה ונקודה, מעשה איש ומחשבותיו ודרכיו.

אז מה צריך לעשות? צריך לבנות בית חדש. כשיבוא הדיין ויגיד איפה זה שהיה כל השנה פה, וראינו מה הוא היה עושה? יגידו לו – ההוא הלך, הבן אדם הזה הוא חדש, "כי תבנה בית חדש".

ובאמת כשהאדם עושה תשובה – הוא מתחדש, נהיה אדם אחר. כמו שאמר הרמב"ם (הלכות תשובה ב' ד') כשאדם עושה תשובה הוא אומר אחר אני, אני אדם אחר, זה לא אותו אדם שהיה. ההוא היה מתועב לפני השם, וזה אהוב, חביב. אז "כי תבנה בית חדש" רומז על מצוות התשובה. "ועשית מעקה לגגך" אומר הבן איש חי, "גגך" זה המחשבה, זה הגג של האדם. "ועשית מעקה לגגך" – לך תעשה את התשובה מתוך הכרה והשקפת עולם ועוד, כפשוטו, "ועשית מעקה" – גדרים, סייגים. אדם שעושה תשובה, כיוון שהוא כבר נכשל בפעמים הקודמות, "כי יפול הנופל", הוא כבר היה שמה, הוא כבר נפל כמה פעמים, אז בקלי קלות יכול לחזור, ועבירה גוררת עבירה, ואתה בקלי קלות יכול לחזור למה שהיית. אז מה אתה צריך לעשות? גדרים וסייגים.

"מקרב אחיך תשים עליך מלך"

פירש רבנו היבן איש חי זצ"ל: הנשמה הטהורה השוכנת באדם, חלק אלוך ממעל, זכה וקדושה, ורוצה בטובתו של האדם, שיקיים תורה ומצוות, יזדכך ויזכה לשכר נצחי. עליה רמז הכתוב: "מקרב אחיך תשים עליך מלך" אותה [את התורה] תמליך על עצמך, היא תנהיגך ותורה לך את דרכך. מלך-ראשי תיבות: מוח, לב וכליות. היא תשלוט על המוח החושב, על הלב המרגיש, ועל הכליות היועצות. "לא תוכל לתת עליך איש נכרי, אשר לא אחיך הוא". אל תמליך על עצמך את היצר הרע, שהוא נכרי ומתנכר, מהסיטרא האחרת, אשר ידיחך מה' ויפסידך את שכרך לנצח!

להערות והארות, הנצח ות,
לעילוי נשמת וכו' 054-8444774
לקבלת העלון במייל נא לכתוב ל:
8444774@Gmail.com

אהל המעשה

שופט צדק ואמת

מדתו של רבי יוסף חיים מנגד להתקרב אל ההמונים, לרדת אל העם ולהתחבר אל הפשוטים ביותר, למדתהו לדעת את תכונתם של כל בשר-ודם ולהכיר מעשה איש ואיש – דבר שהביא לרבנו סיוע רב בפסקיו בין אדם לחברו. בכל דין תורה שבא לפניו הצליח להכיר מיד מי מבין הצדדים הוא הישר והצודק, והוציא את משפטו ברור כצהרים.

באחד מימי הקיץ הלוהטים, כאשר החמה עמדה בעצומה וכל תושבי בגדד חשו למצוא להם מחסה מן החום הכבד, הסתובב לו רוכל עני בחוצות העיר. כפוף, עייף ומזיע מן המשא שעל כתפיו התהלך הרוכל בצידי הדרכים, ולפתע עיניו רואות מטבע זהב המונחת לה בתוך חריץ שבמרצפות הרחוב. תחילה לא האמין הרוכל למראה עיניו, וחשב כי ברק השמש הוא המטעה אותו, אך כאשר הוריד תרמילו מעל כתפו והתכופף להרים את המטבע נוכח כי לא טעה – אכן מציאה כשרה אנה ה' לידו.

הרוכל נבוך קמעה, ובלב נפעם התחיל מיד לחשב מה יוכל לקנות במטבע זו כדי לשמח מעט את נפשו העיפה ואת נפשות בני-ביתו. עודו ניצב על עמדו נתון במחשבותיו, ניגש אליו אדם חמור-סבר – שכנראה הבחין מרחוק במציאתו של הרוכל – והחל צועק בקול: "החזר לי מהר את המטבע שמצאת, אני הוא שאבדתי אותה כאן!..." הרוכל, שהבין כי הלה הוא נוכל ונטפל אליו לחינם, סירב למסור לו את מציאתו. האיש נסה להוציאה ממנו בכח, תוך שהוא צועק לעברו: "רוכל גנב!" – אך הרוכל המסכן החזיק במטבע בכל כוחותיו ונאבק עם הנוכל, שחמדת הממון בערה בלבו.

בינתיים התלקטו מסביב לניצים אנשים רבים, אשר התפלגו לשני מחנות: האחד מצדיק את זה, והשני מצדיק את רעהו, עד שלבסוף הציע אחד העוברים לשנים שרבו על המטבע להגיש את טענותיהם לפני רבנו – אשר בתקופה ההיא עברו רק שבועות בודדים מיום שהוכתר לממלא-מקום אביו. השניים הסכימו להצעה, כל אחד מתוך מחשבה משלו: העני – מתוך צדקתו בטח כי על-פי דין תורה בודאי תתגלה האמת, והשני בטח כי בנוכלותו יצליח להערים על הרב החדש והבלתי מנוסה, וכך צעדו יחדיו לעבר ביתו של הרב הצעיר.

שמע הרב החכם את טענותיהם, וכיון שעל אתר הכיר מי מביניהם הוא הצודק נענה להם: דינכם חמור מאד, והנני זקוק למעט שלוה ומחשבה כדי לפסוק בו, לכן אבקשכם לצאת את חדרי לשעה קלה עד שאקראכם שנית להיכנס פנימה. כאשר יצאו השניים התחיל רבנו להסתובב בחדרו הלך ושוב, כשהוא הוגה את מחשבותיו וספקותיו בדין זה בקול רם וצלול, שנשמע היטב בחוץ: "דין קשה לפני... שניהם טוענים כי המטבע שייכת להם... מה אעשה? מה אעשה?... הו! מצאתי פתרון!... אנסה לבדוק שמא יש סימן כלשהו במטבע..." הרב שקט לרגע ושוב הכריז: "אכן, יגעת ומצאת תאמיני! הנה כאן בצד ימין אני רואה נקב קטן... עתה כבר אדע לשפוט משפט צדק..." רבנו נגש לדלת, פתח אותה לרווחה והזמין שוב את השניים להיכנס לחדרו. "ובכן" – בשר להם רבנו – "מצאתי סימן הכר על המטבע, סימן מצוין, ועתה מי מכם אשר ידע להגיד את הסימן, בודאי המטבע שלו היא". "ודאי, ודאי, רבי!" קפץ האיש, אשר שמע את הרהוריו הקולניים של הרב מאחורי הדלת, וקרא בחסר סבלנות – "סימן מובהק יש לי במטבע, אשר נקבתי בה נקב בצדה הימני, זוהי המטבע שלי, ובודאי יפסוק הרב שרוכל גנב זה יחזירנה לי מיד!" "וסימן נוסף אין לך בה?" – חקרו רבנו. "לא, כל סימן אחר בין בה!" – ענה האיש. "אם כך הוא" – חייך רבנו – מסתבר אפוא שאין זו המטבע שלך, מאחר ובמטבע זו אין נקב כלל. את מטבעך אבדת כנראה במקום אחר..."

האיש נדהם מחכמתו של הרב הצעיר, אשר השכיל לטמון פח לערמתו, ויצא את הבית במהירות ובעיניים מושפלות... ואילו הרוכל העני, אשר שש על מציאתו הכשרה ברחוב העיר, יצא מן הבית שמח, כשהוא מנסק את גלימתו של הרב ומהלל את החכמה האלוקית אשר שוכנת ברבה החדש של בבל.

קצתה מאתול

באמת אויבו הגדול ביותר והאמיתי ביותר של האדם הוא יצר הרע, וכמו שאומרת הגמרא "יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום, ואלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו אין יכול לו", ומשמע מכאן שבדרך הטבע קשה לאדם לכבוש את היצר הרע, ואם כן,

יש חשש שהאדם יתייאש ולא ינסה להלחם עם היצר, על כן אמר הכתוב: "כי תצא למלחמה על אויבך" – כאשר רק תצא ותנסה להילחם עם היצר, אזי "ונתנו ה' אלהיך בידך" – מן השמים יסייעוך לנצחו, כיון שהבא להיטהר מסייעים לו מן השמים. פרשה זו היא פרשה יסודית בהבהרתה לאדם כי למרות קשיי היצר, יכול הוא להתגבר עליו בעזרה משמים אם רק ייתן את מושכותיו ביד הקדוש ברוך הוא ולא ביד יצרו, וכמשל הנפלא של ה**בן איש חי** על עשיר אחד שיצא לעיר רכוב על סוסו, והנה בדרך רואה הוא אדם ההולך בצידי הדרך ומסמן לו לעצור. היה זה עני פיסח שביקש לעלות עמו טרמפ עד לשערי העיר. אותו עשיר היה רחמן וטוב לב הסכים להעלותו ולהרכיבו על הסוס, וחשב לעצמו הרי במילא אני בדרך לשם ואינני מפסיד כלום. לאחר שעלה העני ביקש מהעשיר לשבת ליד המושכות, מכיון שהוא מפחד שמא ייפול גם לזה הסכים העשיר בעל הסוס, נתן לו לעני את המושכות, גם אמר לעצמו איזה כיף גם עשיתי טובה וגם לא הצטרך לטרוח והנה כשהגיעו לשערי העיר, אמר אותו עני פיסח לבעל הסוס העשיר, תרד בבקשה מהסוס, כיון שהגענו כבר לשערי העיר, נבהל בעל הסוס ואמר לאותו עני "הרי אני הוא שעשיתי לך טובה ועליך לרדת", מיד התחיל אותו עני צועק אתה לא מתבייש אני עשיתי לך טובה ואתה רוצה לשדוד אותי, התאספו מסביב כמה אנשים והחלו לתת מכות נאמנות לאותו עשיר בעל הסוס, והטיחו כלפיו דברים קשים, כיצד אינך מתבייש לשדוד עני וגלמוד, ואילו הוא העשיר הצטדק שהסוס שלו, אך אלו האנשים לא האמינו לו, כיון שראו את סימני המושכות בידיו של העני והציעו לשניהם לגשת למשפט אצל דיני העיר. הלכו שניהם לבית הדין ושטחו את טענותיהם לפני הדיינים, כששמעו הדיינים את הטענות, אמרו לבעל הסוס: "אכן נראים דברך צודקים, אך מה נעשה ואין לדיין אלא מה שענינו רואות, וכיון שמסרת בידיו את המושכות, לא נותר לנו אלא לפסוק לטובתו".

והנמשל הוא, כשאדם נמצא בעולם הזה צריך לדאוג שהמושכות יהיו בידיים טובות ולא שח"ו יתן את ה"מושכות" בידיו של יצר הרע, כי כשיגיע למשפט בבית דין של מעלה, ויצטדק הוא בטענות הבל, אבל אז כיון שנתן בידי יצר הרע להובילו, שוב לא יועילו לו טענותיו.

לעילוי נשמת האשה הצדקנית מרת טשארנא ב"ר בנימין ע"ה נלב"ע י"ב אלול ה'תש"ע

ברכה והצלחה

ובריאאות איתנה

אסף בן רחל ומשפחתו הי"ו

דוד אשר בן איבון ומשפחתו הי"ו

לרפואה שלימה

סעיד אשר בן לאה הי"ו

אורה בת סניורה הי"ו

שיעור בפרשת שבוע

מהרב שמשון פוקס שליט"א

כל יום חמישי

מיד לאחר מנחה

בביכנ"ס אור אבנר

רח' משה דיין קרית הסביונים יהוד

מנחה - בשעה 19:00

בית הכנסת "היכל יצחק דוד"

רח' דוד אלעזר 18

תפילת שחרית - 7:00

מנחה וערבית (סמוכות) - 19:00

שיעורי תורה מידי יום אחרי ערבית

יום א' - הרב שמשון פוקס שליט"א

יום ב' - הרב הגאון אברהם הכהן שליט"א

יום ג' - הרב שלום אטלן שליט"א

יום ד' - הרב בן יאבו שליט"א

יום ה' - הרב אליהו הכהן שליט"א

בית הכנסת

"עולי בבל"

ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל

שחרית - 5:00

מניין ב' - 7:30

מנחה ערבית - 19:00

שיעורי תורה מידי יום

שעה קודם מנחה

יום א' ב' ד'

רב בית הכנסת

הרב יהונתן אמדי שליט"א

יום ג'

הרב שמשון פוקס שליט"א

יום ה'

הרב נאור דרשני שליט"א

יום ה' -

הרב רפאל עגיב שליט"א

בשעה 20:00

"עץ חיים היא למחזיקים בה"

לזכות להצלחה ולבריאות איתנה

טוביה שרבי בן נזימה

ומשפחתו הי"ו

דוד חיים בן עליזה

ומשפחתו הי"ו

אופיר דלל בן אורה

ומשפחתו הי"ו